

XXVIII TAVALINE PÜHAPÄEV A AASTAL

(Esimene lugemine Js25 ,6-10a.)

Lugemine prohvet Jesaja raamatust:

Neil päevil valmistab vägede Issand sellel mäel kõigile rahvastele võõruspeo hõrgutavate roogade ja kangete veinidega, võõruspeo üdirasvaste roogade ja selitatud veinidega. Ning tema hävitab sellel mäel loori, mis looritab kõiki rahvaid, ja katte, mis katab kõiki paganaid. Tema neelab surma igaveseks ajaks, ning Issand pühib ära pisarad kõikide palgeilt, kaotab ära oma rahva teotuse kogu maalt. Jah, Issand on rääkinud. Sellel päeval öeldakse: Vaata, see on meie Jumal, kelle peale me lootsime, et tema päästab meid. See on Issand, keda me ootasime, hõisakem ja tundkem rõõmu tema lunastusest, sest Issanda käsi on kaitsmas selle mäe üle.
See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps23 ,1-2. 3-4. 5-6 R:6)

R: Mina jään Issanda kotta, kogu eluajaks.

Issand on mu karjane ja mul pole millestki puudust.
Haljal aasal ta laseb mul lebada,
vee äärde ta juhatab mind.
Seal saan ma puhata, sest tema kosutab mu hinge.
R:

Ta juhatab mind õiget teed, oma nime väel.
Ja kui ma kõnniksin kasvõi surmavarju orus
ei karda ma kurja, sest sina oled minuga,
sinu valitsuskepp ja karjasesau annavad mulle julgust.
R:

Sina katad mulle laua minu vaenlaste nähes,
Sina salvid mu pead lõhnava õliga ja täidad mu karika pilgeni.
Sinu headus ja arm on mu ümber kõik minu elupäevad
ja ma jään Issanda kotta kogu mu eluajaks.
R:

(Teine lugemine Fi4 ,12-14. 19-20)

Lugemine püha apostel Pauluse kirjast filiplastele:

Vennad, ma oskan elada puuduses ja külluses. Mõlemad on mulle tuttavad: nii täis kõht kui nälg, nii küllus kui puudus. Ja seda kõike suudan ma tema läbi, kes ta mind vägevaks teeb. Ometi te tegite hästi, kui aitasite mind minu ahistuses. Küllap annab minu Jumal teilegi oma au rikkusest Jeesuses Kristuses kõik, mida te vajate. Aga Jumalale, meie Isale, olgu au ikka ja igavesti. Aamen.
See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Ef 1,17-18)

Halleluuja. Meie Issanda Jeesuse Kristuse isa avab meie vaimusilmad
nägema seda lootust, mille tema on meile valmistanud. Halleluuja.

(Evangeelium Mt22 ,1-14)

Lugemine püha Matteuse evangeeliumist:

Sel ajal rääkis Jeesus veel ühe tähendamissõna: "Taevariik on kuninga sarnane, kes tegi oma pojale pulmad. Ja ta läkitas oma sulased pulma külalisi kutsuma. Aga kutsutud ei tahtnud tulla. Taas läkitas ta teisi sulased ja käskis neid: "Õelge kutsutuile: Vaata, ma olen söömaaja valmistanud, mu härjad ja nuumveised on tapetud, kõik on valmis, tulge pulma!" Aga kutsutud ei hoolinud sellest ja läksid ära - kes oma põllule ja kes oma kaubale. Mõned võtsid koguni sulased kinni, peksid neid ja tapsid nad ära.
Siis kuningas vihastas ja saatis oma sõjaväed, ta hukkas mõrtsukad ja süütas põlema nende linna, ning ütles oma sulastele: "Pulmad on küll valmis, aga kutsutud polnud seda väärt. Minge nüüd teelahkmetele ja kutsuge pulma keda

iganes leiate." Ning sulased läksid ja kutsusid pulma kõik, keda nad kohtasid - nii kurjad kui head - ja pulmakoda sai rahvast täis.

Aga kui kuningas sisse astus pidulisi üle vaatama, nägi ta seal üht meest, kellel polnud pulmarõivast seljas. Ja ta ütles talle: "Sõber, kuidas sina oled siia tulnud, ilma et sul oleks pulmarõivast?" Aga mees ei saanud sõnagi suust. Siis kuningas ütles sulastele: "Siduge ta kinni nii käsist kui jalust ja heitke ta välja pimedusse! Seal on ulmine ja hammaste kiristamine, sest paljud on kutsutud, kuid vähesed ära valitud".

See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, mida see tähendab, kui räägitakse peo pidamisest, tähtpäevade tähistamisest või pühade pühitsemisest? Kas peab see alati seostuma söömajaga - hõrgutavate roogade ja heade veinidega? Muidugi, mingit pidi kuuluvad needki pidupäevade juurde, kuid kokku ei tulda ju pelgalt kõhu ja pea täissaamise nimel. Kui meid kutsutakse mingi tähtpäeva puhul külla, siis me läheme eelkõige selleks, et teiste inimeste rõõmust osa saada või vahel ka neile mures toeks olla.

Ka kirikusse tuleme me selleks, et pühitseda. Me väljendame nii oma igatsust olla Jumala lähedal. Ometi võime ka meie vahel selle peaesmärgi mitmesuguste poolilmalike aktiviteetide kõrval silmist kaotada. Me loeme patutunnistuse...

Jutlus

Armsad õed ja vennad, tänane evangeelium on tegelikult hea näide sellest, kui vabalt Jeesus oma tähendamissõnu koostas. Oleme ju meiega kindlasti kord saanud kutse pulma ja seal ka käinud, võibolla oleme lugenud ajalooramatutest eri ajastute ja piirkondade pulmakombeid. Paraku niisuguseid pulmi, nagu tänases evangeeliumis, on reaalses elus raske ette kujutada.

Me teame küll, et vanasti peeti pulmi mitu päeva - teed olid pikad, elu oli raske, ja pulmad olid ühed vähestest pidudest, mida inimesed endale lubada said, et elurütmi natukegi vaheldust tuua. Siiski, evangeeliumis kirjeldatud pulm on hoopis midagi muud. Üks kuningas korraldab pulmad oma pojale - see tähendab, et tegemist on poliitilise sündmusega, mis puudutab riike, mitte ainult mõnd väikest kogukonda, nagu näiteks see lihtsate inimeste pulm Galilea Kaanas, kus Jeesus tegi oma esimese ime.

Kui kuningal on kasvõi natukegi võimu ja tähtsust ümberkaudsete silmis, siis ei julge keegi teda solvata ega anda põhjust selliseks sõjakäiguks nagu tähendamissõnas viimaks ka juhtub. Pealegi on üsna imelik, et kuningas kutsub oma poja pulma mitte teisi ülikuid, vaid inimesi nii lihtsate tegevuste juurest nagu põllutöö ja kaubandus. Ning kui see olekski olnud nii, siis seda vähem oleksid kutsutud julgenud tulemata jääda. Siinkohal võiksimegi lõpetada selle tähendamissõna reaalsusse sobivuse analüüsi.

Kuid mida tahtis Jeesus siis selle looga öelda? Kas tema tähendamissõna on tõesti nii absurdne kui esimesel pilgul paistab? Tegelikult pole absurdne ju mitte tähendamissõna ise, vaid hoopis kõik see, millele Jeesus oma mõistujutuga tähelepanu osutas: nimelt juudi ülempreestrite ja rahvajuhtide käitumine. Need ülikud suutsid paremal juhul vaid hoida selleks hetkeks kättevõidetud kulutuuri autonoomiat, - nad olid saavutanud roomlastelt juutide religiooni sallimise - kuid käitusid nii, nagu oleks nende riik iseseisev.

Mõnede isehakanud valemessiate varasemad ülesastumiskatsed olid lõppenud ikka poliitilise vägivallega, ja tekkinud rahutused suruti roomlastest okupantide poolt maha ilma et juutide enda rahvajuhid ja ülempreestrid oleks üldse pidanud sekkuma. Miks siis pidi Jeesus nüüd tema oma rahva juhtkonna poolt surma mõistetama? Jeesus oli Messias mitte poliitilises, vaid religiooses mõttes, seda kinnitab tema valmidus maksta makse ja hoida oma jüngreid tagasi vägivald kasutamise eest. Ta ei kogunud ju enese ümber pistodamõrvareid, nagu varasemad valemessiad olid teinud, ta ei organiseerinud ühtki terroriakti, ning isegi rooma asevalitseja, prefekt Pontius Pilatus, nägi pärast lausa vaeva, et teda süütaks tunnistada ja vabaks lasta. Aga rahvavanemate ja ülempreestrite mõistus oli lihtsalt kinni jooksnud, nad ei suutnud endas leida tasakaalu poliitika, religiooni, oma kitsaste grupihuvide ja lihtlase solvumise vahel, mis tulenes Jeesuse etteheidetest.

Sellepärast kirjeldabki Jeesus tänases tähendamissõnas juudi rahvavanemate ja ülempreestrite mõtteviisi absurdsust. Jumalat, keda nad oma kõrgeima valitsejana austasid, ei saa ju petta, tema eest ei saa põgeneda või midagi varjata. Aga asjaosalised ei mõelnud kaasa ega mõistnud, mida nad olid tegemas ja mis pidi järgnema. Paraku just nende poliitiliste mängude pärast sai Jeruusalemm hiljem hävitatud ja rahvas pillatud üle kogu maailma.

Tegelikult vaatas Jeesus oma tähendamissõnas aga veel kaugemale tulevikku. Kuninga pidusaal saab täidetud teiste inimestega, nendega, kes polnud algul üldse kutsutud - paganatega juutide asemel. Ja nad tulidki, nii nagu nad hetkel

olid - head ja kurjad, kogenud ja kogenematud, terved ja haiged.

Kuid kes oli see külaline, kelle polnud pulmariiet seljas ja kes ei osanud enda kaitseks viimaks ka midagi öelda? Mäletagem siinkohal neid, kes pulma tulemise asemel põllule ja kauplemise läksid. Nemat jäid tulemata, pulmariideta külaline aga oli füüsiliselt kohal kuid oma vaimus ikka veel kusagil ära, põllul ja kauplemise juures - poliitiliste, maiste huvide juures, mis olid talle tähtsad üle kõige. Teda karistatakse, nagu näib, veelgi rängemini kui neid, kes jäid üldse tulemata. Kristlasest silmakirjateenrit ootab suurem karistus kui judaismi varisere ja sadusere.

Armsad õed ja vennad, selle kuninga lauas istume täna meie, kes me oleme järgnenud tema Poja kutsele. Võibolla ei karda me Jumala karistust nii palju kui varasemad põlvkonnad, kuid ikka sunnib südametunnistus meid endalt küsima: kui Jumala heakskiit või laiskus ei sõltu meie käitumise mõistlikkusest, siis millest üleüldse? Kui saatus on Jumala käes, miks peaks ta olema meie vastu armuline, kui meie ise ei suuda oma käitumist põhjendada.

Samuti ei tohiks me ka isiklikult näha kirikut sedavõrd maisena, nagu oleks ta üksnes meie hobide, ajaviite ja meelelahutuse mängumaa. See mees seal kuninga peolauas, kellel polnud pidurõivast seljas, võid olla sina, võin olla mina, võib olla igaüks meist... sellepärast ongi jutt üksikisikust.

Küsimus on ju viimaks prioriteetides - mida ootame Jumalalt, mida me kirikust otsime? Kõige tähtsam peaks olema see, et Jumal saaks meile midagi ilmutada, sellepärast peame me olema tasa ja teda kuulama, kui ta räägib meiega läbi liturgia ja pühakirjasõna, meie hingevaikusel... Aamen.